

Akademie výtvarných umění v Praze
Studijní program Výtvarná umění
Ateliér Malířství 4 / škola Marka Meduny

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**PŘESTAŇ SI HRÁT NA BOHA
STOP TRYING TO BE GOD**

Vypracoval/a: BcA. Jolana Korbičková
Vedoucí diplomové práce: MgA. Marek Meduna Ph.D.
Oponent/ka diplomové práce: MgA. Pavel Sterec Ph.D.

Akademický rok 2019/2020

Moje diplomová práce se skládá ze tří částí. První jsou kovové znaky, které vytvořila moje matka, 3D animace vzniklé ve spolupráci se sestrou Adélou, vystavené v televizích a video s charakterem psa, který vypráví pohádku o “Malé duši a Slunci”.

Na začátku akademického roku jsem si jako téma diplomové práce zvolila tři abrahámovská náboženství a to judaismus, křesťanství a islám. Na toto téma mělo vzniknout video, natočené v Izraeli a Palestině v kombinaci se scénami v 3D animaci. K volbě tohoto tématu mě vedla v neposlední řadě i moje studijní stáž v minulém roce na Bezalel Academy of Fine Arts and Design v Jeruzalémě. Vzhledem ke koronavirové pandemii a nemožnosti cestovat a vhodně nahradit lokace, se moje téma diplomové práce v průběhu omezilo pouze na judaismus a to nakonec v kontextu mé vlastní rodiny.

“Znaky mé matky”

“Characters of my Mother”

Kovové znaky

Moje matka byla silně spirituálně založená osoba. Znaky z kovové slitiny, vytvořila v roce 2001 a to za účelem svojí terapeutické praxe. Vkládala je lidem do rukou a následně začínala s terapií. Znakům přikládala zvláštní moc a to přesně ve změně v rovině mysli, které přechází do roviny emoční a tělesné. Jejich význam by se také dal dobře přirovnat k amuletu. Tak jsem znaky většinu svého života vnímala já.

Zhruba před třemi lety jsem ale zjistila, že znaky obsahují hebrejské písmo. Začala jsem tedy pátrat po jejich původu a významu. Dostala jsem se ke knize Theurgie Magické Evokace, vydaná roku 1937, napsaná Janem Keferem, který byl jako významný hermetik a astrolog zavražděn nacisty roku 1941.

Tato kniha pravděpodobně pomohla mé matce znaky sestavit. Po překladu hebrejských znaků jsem pátrala i v Jeruzalémě, kde jsem zjistila, že se jedná o učení Kabaly a Talmudu. Jejich přesný překlad je ale velmi komplikovaný a dodnes pro mě zůstává neznámým.

Proč matčiny znaky vystavuji? Zastávají hlavní důvod, proč jsem se začala zajímat o judaismus. Po návratu z Izraele, jsem získala více informací, začala jsem pátrat po předválečné minulosti mé rodiny, protože jsem si nedokázala například vysvětlit, jak moje matka mohla pracovat s hebrejštinou.

“Vyprávěla jsem sestře o..”

“I told my sister about..”

3D animace

Počínaje mé studijní stáží v roce 2019 v Jeruzalémě jsem začala pracovat se sestrou na společném projektu.

Vzhledem k tomu, že já pracuji spíše s důrazem na proces, nastavily jsme si pravidla taková, že já sestře budu posílat pravidelný report a ona začne na tyto náměty vytvářet scény ve 3D animaci.

Na začátku školního roku jsem chtěla některé animace (například večere/Shabbat) použít v původně plánovaném videu “Stop Trying To Be God”.

Do Jeruzaléma jsem odjížděla mimo jiné i s plánem studovat ultra ortodoxní komunitu chasidských židů, o které jsem předím neměla téměř žádné informace. Také jsem doufala, že zde najdu vhodnou osobu, která mi dokáže vysvětlit význam matčiných znaků.

Abych tuto komunitu trochu přiblížila, cituji úryvek z textu novinářky Aviramy Golan, jež je součástí organizace Sikkuy, která se zasazuje za občanskou rovnoprávnost židů a arabů na území Izraele.

“Kdo jsou účastníci ultra ortodoxních kruhů? Je to snad chlapík s dlouhými pejzy v pruhovaném hábitu, který zapaluje odpadkové koše, láme kosti novinářům a do televizních kamer hrdě tvrdí, že každé dítě, které se mu narodí je pomstou sionistům? Nebo jsou to snad obyvatelé Beit Shemische, kteří před pár týdny ukamenovali ženu téměř k smrti, jenom proto, že se jim nezdálo, jak je oblečená? Možná je ale charedi ten hubený pobledlý mladík, který jde po Bnei Brak, oči upřené na chodník, nevnímá nic, dokud nedojde do Ješivy, kde se až do večera schová před světem a zírá do knih, až málem zapomene jíst a pít. Může to být ale i mladá dívka v dlouhé sukni, která se stane pokladní v Mea Shearim, nebo studenti z Harvardu, nebo majitelé či zaměstnanci kosher restaurace Gvad v Herzliyi.. Všichni se staví proti nám - sekulárním.”

Avirama Golan
Who are Israel's ultra-Orthodox Jews?
Haaretz
Published on 18.11. 2009

Do této komunity, konkrétně hovořím o čtvrti Mea Shearim v Jeruzalémě a městě Bnei Brak, jsem se dostala přes básníka Avishaloma Von Shiloaha. Avishalom, vlastním jménem Mordechai Josef Foigel, se narodil v ultra ortodoxní chasidské rodině. Díky tomu mi Avishalom byl schopný poskytnout pravdivý, ač velmi kritický pohled do vnitřka této komunity. I přes jeho úspěšná studia s nadějí stát rabínem, z komunity před pěti lety odešel. Tím se stal tzv. Datlašem, tedy náboženským odpadlíkem, který se nyní snaží žít sekulárním životem.

Sestře Adéle jsem tedy od té doby popisovala zážitky, dojmy, nebo často například židovské svátky a ona tak vytvářela vlastní autorské dílo, ze svých představ z mého vyprávění. Abych naší spolupráci přiblížila, popíšu vznik obrazu Chanuka. Sestře jsem popisovala svátek Chanuka, známý také jako svátek světel.

Vzhledem k tomu, že ale v tomto svátku také hraje důležitou roli olivový olej, vedly jsme diskuze, jestli jde o svátek světla, nebo svátek oleje. Dále jsem jí popisovala, že po zapálení svíček po dobu asi 30ti minut (zhruba stejná doba než svíčky shoří) je zakázáno vykonávat určité činnosti, jako například počítání peněz.

Ve zhruba stejnou dobu jsem se zúčastnila neurologického výzkumu, který je určený pro přeživší Holokaustu a jejich potomky do třetí generace. Celá studie probíhá ve výzkumném centru CEITEC v Brně, odkud jsem sestře poslala fotku.

Adéla nakonec vytvořila scénu ve které se nacházíme v reálné vyšetřovně centra CEITEC. Na stole hoří všechny svíčky na Chanukiji (devíti ramenný svícen), což napovídá, že se jedná o osmý, poslední den svátku. Na stole a na zemi je vylitý olivový olej, ve kterém se válí peníze. Neschází tady také Magnetická rezonance, která je součástí probíhajících vyšetření během výzkumu.

Po návratu z Izraele jsem díky nalezeným dokumentům odhalila, že právě i část naší rodiny zemřela během Holokaustu. Tím se celé téma stalo pro mě a moji sestru osobní a ve spolupráci pokračujeme nadále a sérii plánujeme rozšířit.

“Malá duše a Slunce”

“The Little Soul and the Sun”

Video

Jak jsem již zmínila, původně měla být moje diplomová práce video kombinované se 3D animací. Ve videu měla být pouze jedna postava a to pes. Zvířecí charakter jsem si zvolila proto, že je z mého pohledu nestranný. Pes Lumka diváka provádí mezi scénami a on sám se v průběhu mění z kladné na zápornou postavu a zase naopak. Kvůli nemožnosti vycestovat (covid19), jsem se nakonec rozhodla, že obsah mojí práce změním.

Postavu psa jsem si ponechala a rozhodla jsem se pro výběr pohádky The Little Soul and The Sun od Neale Donalda Walsche, kterou pes vypráví. Vztah k této knize mám z dětství, kdy mi ji dala moje matka. Narativní jednoduchý text spojovala s vysvětlením lidské víry v Boha.

Krátký příběh pojednává o tom, proč se dějí “zlé” věci a jakým způsobem se s nimi vypořádat, když se objeví. Pojednává o odpuštění. O jedinečnosti každého z nás a důležitosti si vážit sami sebe a druhých i přes to, že mohou být velmi odlišní.

Text této knihy jsem lehce upravila a zkrátila. Měla jsem obavu, že divák nepochopí náboženský kontext mezi jednotlivými částmi mojí diplomové práce, takže video, které zmiňuje duši a Boha, má sloužit jako pojítka mezi nimi.

Ve své diplomové práci reflektuji část z uplynulého roku a půl svého života, který jsem věnovala z velké části učením o judaismu a rozklíčování vlastní rodinné identity.

Téma je pro mě velmi osobní a dlouho jsem váhala nad tím, jestli jej vystavit. Nyní věřím že to bylo rozhodnutí správné. Původní diplomovou práci, tedy video s názvem “Stop Trying To Be God” plánuji dokončit.

S podobnými tématy jako je blízkovýchodní kultura a mytologie, nebo abrahámovská náboženství v kontextu xenofobie, plánuji pokračovat i nadále. Mimo jiné věřím, že si své obzory ohledně těchto témat rozšířím i na pracovní stáži v berlínském studiu Slavs and Tatars, kam nastupuji v roce 2020/2021.